...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 174 (6364)
СЕНТЯБРИИН
4
ВТОРНИК
1951 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

Сэн 20 мүнгэн

Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалааһаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха.

И. СТАЛИН.

Партийна бюро—коллективнэ хүтэлбэриин орган мүн

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха тухай партиин шиидхэбэриие бэелүүлэн, республикын колхозууд, МТС-үүдэй, предприятинуудай ба эмхи зургаануудай олохон партийна эхин организацинууд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин хүдэлмэриин тухай тоосоон ВКП(б)-гэй обкомой бюро дээрэ шагнагдаһан байна. Тус организациин хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай республиканска хэблэлдэ бэшэгдээ. Энэ партийна организаци хадаа партийно-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар олониитэ колхозшоодые өөрыгөө тойруулан нягтар жагсаажа ба колхозоо бүхы һалбаритай, ашаг олзо ехэтэй ажахы болгохын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие элсүүлжэ шадаһан юм. Иимэ жэшээнүүд үсөөн бэшэ бии. Эмхидхэлэй хүдэлмэриин ехэ дүй дүршэлтэй болоһон партийна эхин организацинууд. Тэдэнэй дүй дүршэл хадаа коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые ехэ хэмжээгээр хүгжөөһэнэй үндэһэн һуури дээрэ хүдэлмэридөө амжалта туйлажа болохо байһые харуулна.

Партийна эхин организаци бүхэнэй эмхидхэхы үүргэ, олониитэ ажалшадта тэрэнэй нүлөөн хадаа организацингаа хүдэлмэридэ партиин гэшүүдэй, кандидадуудай хэр зэргэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанһаа дулдыдаха байна.

Партидоторой демократиин принципүүдые сахилга, большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ хадаа коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхын зайлашагүй услови болоно. Партийна суглаанууд хаһа сагта, идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ, тэдээн дээрэ партийна ажабайдалай шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, бүхы коммунистнуудынь партийна даалгабари дүүргэдэг, тэдэнэй гүйсэдхэлэй түлөө тоосоо, партийна гэгээрэлдэ ехэ анхарал табигдадаг байхадань партийна эхин организациин эмхидхэл ажал-ябуулга һайнаар бэелүүлэгдэнэ.

Партийна эхин организациин хүдэлмэриие һайжаруулха, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ партийна бюро ехэ үүргэ дүүргэнэ. Партийна бюро болбол коллективнэ хүтэлбэриин орган мүн. Тэрэ хадаа партийна суглаанудай хоорондохи үедэ коммунистнуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ. Бюро хадаа асуудалнуудые коллективнээр зүбшэн хэлсэхэ, хэрэг ябуулгаяа коллективнээр эрхилхэ үзэлөөр коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ үүргэтэй орган мүн. ВКП(б)-гэй Устав болбол цехүүдэй партийна организацинуудта бюро һунгаха эрхэ олгохо зуураа, «коллективнээр хүтэлбэрилхэ үзэлөөр партиин гэшүүдые түргэн ургуулхын ба хүмүүжүүлхын зорилгоор» энэ эрхэ олгоно гэжэ онсо тэмдэглэнэ.

Колхозуудые томодхолготой дашарамдан колхозуудай партийна организацинууд олон коммунистнуудтай, томо организацинууд болоһон байха юм. Тэдэнэй олонхинь ВКП(б)-гэй Уставай ёһоор партийна бюронууд байгуулагдажа, партийна хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха ябадалда нилээн туһалаа. Гэхэ зуура, зарим партийна организацинуудай бюронууд үшөө эдэбхи багатайгаар хүдэлмэрилнэ. Партийна организациин хүдэлмэриин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын ба шиидхэхын тулада бюрогой заседани зарлагдадаггүй, харин эдэ асуудалнуудые партийна эхин организациин секретариин гансаараа шиидхэдэг баримтанууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, парторганизациин секретарь болбол бюрогой гэшүүдтэй зүбшэнгүйгөөр, тэдэнэй һанамжые дуулангүйгөөр, партийна суглаа зарлаха болзор тогтоодог, зүбшэн хэлсэхэ зүйлыень тодорхойлдог ба суглаагаа зарладаг байна. Үгышье һаа, секретарь хадаа партийна организациин хүдэлмэриин түсэб зохёогоод, бюрогой заседани дээрэ хаража үзэнгүйгөөр, бюрогой гэшүүдтэй зүбшэнгүй, һанамжыень дуулангүйгөөр партийна суглаанай үзэмжэдэ сэхэ табидаг баримтанууд бии. Секретарь болбол хүдэлмэриин иимэ буруу методые баримталхадаа партийна бюрогой үүргые хэрэглэнэгүй.

Иимэ баримтанууд секретарьнуудай бэлэдхэл багатай, мүн партийна организациин бюрогой үүргые ба хүдэлмэриин методые һайнаар шудалаагүй дээрэһээ гарана. Тэдэнэр хадаа партийна бюрогой һунгагдадаггүй жэжэхэн парторганизацинуудта хүдэлмэрилжэ дадашаһан дээрэһээ, мүнөө шэнэ условидо хүдэлмэреэ ямараар эмхидхэхэеэ үшөө мэдэнэгүй. Тиимэһээ иимэ секретарьнуудта партиин айкомуудай зүгһөө туһаламжа үзүүлхэ шухала. Юуб гэхэдэ, партиин айкомууд хадаа партийна эхин организацинуудай секретарьнуудые партийна хүдэлмэриин шадабарида үдэр бүри, оролдосотойгоор һургаха уялгатай байна бшуу.

Партийна организациин секретарь бюрое алгасан гарахадаа, бюрогой гэшүүдтэй зүбшэдэггүй байхадаа, хүдэлмэридөө коллегиальна байлгын принципые эбдэнэ гээшэ. Тиихэдээ тэрэ хадаа политическэ хүтэлбэрилэгшэ шэнги бэшээр, харин администратор — захирагша шэнгеэр хүдэлмэрилжэ, тон буруу замда ороно гээшэ. Захиралта хэхэ гээшэ партийна хүдэлмэридэ таарахагүй байна. Захиралга хадаа коммунистнуудай үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлдэггүй, харин доошолуулдаг, большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые хүгжөөдэггүй, харин һуларуулдаг байна.

Партийна организациин хүдэлмэриин шухала асуудалнуудые бюрогой гэшүүдтэй зүбшэнгүйгөөр секретарь гансаараа шиидхэхэдээ, алдуунуудые гаргажа болохо байна. Партийна шиидхэбэри хадаа коллективнэ хүдэлмэриин, коллективнэ зохёолой үрэ байха ёһотой, энэ ушарта шиидхэбэринүүд хододоо тон зүб байдаг гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Партийна бюрогой хүдэлмэриие зүбөөр табихын тулада партийна организациин хүдэлмэриин ба ажабайдалай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бюрогой гэшүүн бүхэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулха, партийна хүдэлмэриин байдалай түлөө бюрогой гэшүүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ бюрогой гэшүүн бүхэн партийна организациин секретариин эдэбхитэй туһалагша гээшэ, харин бюро бүхыдөө парторганизацингаа секретарьтай хамта, бүхы коммунистнуудай хүдэлмэриие коллективнээр хүтэлбэрилдэг, партийна эхин организациин дээдэ орган — партийна суглаануудай шиидхэбэринүүдые гүйсэдхэлгэ эмхидхэдэг орган мүн.

Партийна эхин организацинуудай бюрогой ажал-ябуулгые эдэбхитэй болголго ба һайжаруулга хадаа партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ бүхы хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха шухала услови болоно.

УКРАИНАДА 900 КОЛХОЗУУД-МИЛЛИОНЕРНҮҮД БИИ

КИЕВ, сентябриин 1. (ТАСС). ... областьдо 8-дахи колхоз бүхэнь миллионер юм, тэдэнэй дунда Черкасска районой Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель онсо илгарна. Эндэ бүхы ажахынь мичуринска наукын ба дүй дүршэлэй туйлалтануудые үндэһэ һуури дээрэ эрхилэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ 3 миллион түхэригэй олзо дохон абаад, колхоз ...тэрэнээ 1951 ондо 5 миллион түхэригһөө ехэдхэхээр түсэблэбэ.

Ороohоной кок-сагызай, улһанай, овошьнуудай ургаса ба бусад продукцинь жэлһээ жэлдэ арбидана. Энэнь олзо доходой орохо шухала зүйлнүүд мүн.

Ажахын элдэб һалбаринуудые хүгжөөхэ ябадалда тус колхоз дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Сайбар хара үнэгэдые үсхэбэрилхэ фермэ ехэхэн олзо оруулна. 4 мянга гаран галуу, нугаһа, индейкэ ба бусад шубууд бии, 325 бүлэ зүгытэй юм.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. СТАЛИНДА

Японско империализмые илаһан илалтын 6 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Хитадай Арадай-Сүлөөлэлгын Армиин ба бүхы хитад арадай үмэнэһөө халуун амаршалга, гүн гүнзэгы баясхалан тогтоон абахыетнай Танииe, СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба советскэ арадые гуйнаб. Японско булимтарагшадта эсэргүү дайндань хитад арадта Советскэ Союзай үзүүлһэн угаа ехэ туһаламжа, Япониин агрессивнэ хүсэнүүдэй һэргээгдэлгые хамталаа зайсуулха ябадалда зорюулагдаһан СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын бата бэхи холбоо барисаан хадаа Дальна Востогтохи агрессиин хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ хитад арадые хизааргүй ехээр зоригжуулна.

Японско империализмда эсэргүү тэмсэлэй ба Дальна Востогто эб найрамдал хамгаалгын үнэн зүб хэрэгтэ Хитадай ба СССР-эй агуу ехэ хани барисаан мандаха болтогой!

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ МАО ЦЗЕ-ДУН.

1951 оной сентябриин 2.

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр МАО ЦЗЕ-ДУНДА

ПЕКИН

Япониин агрессивнэ хүсэнүүдые бута сохихо хэрэгтэ Советскэ Союзай ба тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үүргые үндэрөөр сэгнэһэнэйтнай түлөө, нүхэр Түрүүлэгшэ, Танда баясхалан хүргэнэб.

Гоминдановска хорото аашануудай хэгдэбэшье һаань, хитад арад ба тэрэнэй сүлөөлэлгын арми хадаа японско империалистнуудые усадхаха хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Хитад арадай ба тэрэнэй сүлөөлэлгын армиин тэмсэл японско агрессивнэ хүсэнүүдые бута сохихо хэрэгые үндэһөөрнь хүнгэдхөө.

Хитадай Арадай Республикатай Советскэ Союзай байгуулһан эбдэршэгүй хани барисаан бүхы ба алибаа агрессорнүүдтэ, дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүсэн Дальна Востогто эб найрамдал хангаха ябадалда зарюулагдана, зорюулагдаха байһаниинь лабтай.

Японско империализмын дарлалтаһаа Зүүн Азиие сүлөөлһөөр 6 жэл болоһон ойтой дашарамдуулан, Советскэ Союзай ба энэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй амаршалгые тогтоон абахыетнай, нүхэр Түрүүлэгшэ, Таниие гуйнаб.

Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай агуу ехэ хани барисаан мандаха болтогой!

Хитадай Арадай-Сүлөөлэлгын Арми мандаха болтогой!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. СТАЛИН.

1951 оной сентябриин 2.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ *нүхэр Иосиф Виссарионович* *СТАЛИНДА*

«Азербайджанска ССР-эй колхозууд болон совхозуудта шэниисэ ба хлопок үйлэдбэрилгые ехэ болгохо хэмжээнүүд тухайда» Танай өөрынтнай үүсхэлээр гаргагдаһан, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной майн 20-ной тогтоолые бэелүүлэн, республикын колхозннигууд, колхозницанууд, МТС-үүдэй, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ жэлдэ шэниисын һайн ургаса ургуулаад, таряа бэлэдхэхэ тушаа Правительствоор тодорхойлогдоһон түсэбые болзорһоонь урид, нёдондонойхиһоо 28 үдэрөөр түрүүлжэ, 101,3 процент дүүргээ; шэниисэ тушааха түсэб 115,3 процент дүүргэгдээ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө 2 миллион 537 мянган пүүд үлүү ехэ шэниисэ 1951 ондо гүрэндэ тушаагдаа. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ рис ба таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Республикын колхозууд ороohото культурануудай үрһэнүүдээр хангагданхай, фуражна, страховой ба бусад нийтын фондынуудые байгуулжа байна, үйлэдбэриин ба ажахын байрануудай барилгада шухала мүнгэ зөөри тусхайлан табина.

Хүдөө ажахыда ба тэрэнэй гол һалбари—хлопок тариха ябадалда зорюулжа парти ба правительствын үзүүлһэн тон ехэ туһаламжые хэрэглэн, Азербайджанска ССР-эй социалистическэ таряалангай ажалшад научна хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүсхэлээр ба хүтэлбэреэр, советскэ агробиологическа наукын туйлалтануудые ашаглажа, гуримшаһан практикаһаа гадуур һүүлэй жэлнүүдтэ хлопчатнигай эртын тарилга эрхилдэг болоо. Энэмнай гайхамшагта үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Эртын тарилга хэһэнэй ашаар үнгэрэгшэ 1950 ондо түрүүшынхеэ, август һара дотор 10 мянга шахуу тонно хлопок-сырец суглуулагдаһан ба гүрэндэ тушаагдаһан байхадань, харин энэ 1951 оной ургасаһаа 30 мянга гаран тонно нэгэдэхи сортын хлопок-сырец августын 27-ной эсэстэ бэлэдхэлэй пунктнуудта ороод байгаа. Хлопогой баян ургаса суглуулха ба гүрэндөө тушааха хүдэлмэри үдэрһөө үдэртэ улам үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Республикын колхозууд, совхозууд болон МТС-үүд намарай тарилга ба пар хахалалгые эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ хүдэлмэри дэлгэрүүлжэ, ерэхэ жэлдэ шэниисэ ба бусад культурануудай үшөө үндэр ургаса абаха ябадал туйлахын тулада тарилгын талмайнуудые үргэдхэхэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые эмхитэйгээр бэелүүлжэ байна.

Манай республика тухайда Танай эсэгэ ёһоной анхарал ба оролдолгын түлөө, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда Азербайджанска ССР-эй ажалшад гүнзэгы баясхалан хүргэнэ, парти ба правительствын бүхы даалгабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ найдуулна.

Азербайджанай КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь М. Д. БАГИРОВ.
Азербайджанска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Т. И. КУЛИЕВ.
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Азербайджанска ССР-тэхи түлөөлэгшэ И. А. ГЮЛЬМАМЕДОВ.
Азербайджанска ССР-эй хүдөө ажахын Министр И. К. АБДУЛЛАЕВ.
Азербайджанска ССР-эй совхозуудай Министр С. А. МИРЗОЕВ.

ЭХЭ ОРОНОЙНГОО АЛДАР СОЛЫН ТҮЛӨӨ, ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺЫН ТУЛАДА ШЭН ЗОРИГТОЙГООР АЖАЛЛАЯ

☆ ☆

Паровозно депогойхидой үгэ

Үдэшын 5 час болобо. Үдэрэй халаанай хүдэлмэриин дүүрэһэниие мэдүүлһэн гудогуудай абяан соностоно. Улан-Удэ станциин паровозно депогой эгээн уужам һаруул залтай цех соо 400-һаа холо гаран хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд, хүсэтэ локомотивуудые жолоодогшод, албахаагшад сугларба.

— Агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниие СССР дотор үнгэргэхэ тухай Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй һаяхан болоһон пленумэй резолюцитай танилсахаяа эндэ сугларбабди. Эб найрамдал хадаа үнэн сэхэ хүн бүхэнэй сэдьхэл эзэлэнхэй. Захагүй үргэн манай Эхэ ороной ажалшад эб найрамдалай түлөө, агуу ехэ Эхэ оронойнгоо улам саашадаа һалбаран мандахын түлөө тэмсэнэ, энээнһээ үлүү ехэ ба хүндэтэй зорилго байхагүй гэжэ бидэнэр һайн ойлгонобди. Эб найрамдалай агуу ехэ туг баригша —бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь нүхэр Сталинда хизааргүй үнэн байдагаа үшөө дахин харуулая, — гэһэн патриотическа урялтайгаар паровозно депогой профсоюзай МК-гэй түрүүлэгшэ нүхэр Карпушев тус митингые нээбэ.

Паровозно депогой партийна организациин секретарь нүхэр Нихланов митингдэ хабаадагшадые Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюцитай тодорхойгоор танилсуулаа.

Буурал сагаан толгойтой, паровозно деподо 40 гаран жэлдэ хүдэлмэрилһэн, хуушанай паровозник С. Калинин эгээн түрүүлжэ үгэ абаба. Шэнэ дай үүдхэгшэ американо-английска империалистнуудай шуһата аашануудые балшыса элирүүлһэн дүлэтэмэ үгэ хэлэхэ зуураа, тус Хандалгада эмхитэй гуримтайгаар, нэгэн хүн шэнгеэр гараа табихые коллективэйнгээ бүхы гэшүүдые халуунаар уряалба.

Удаань үгэ хэлэһэн инструментальна цехын бригадир нүхэр Воронков эб найрамдалай вахтада жагсаад, эршэтэйгээр ажаллажа байһан тухайгаа хөөрэбэ.

Паровозно депогой угаалгын цехын комплексно бригадын бригадир нүхэр Худяков богонихон аад, патриотическа үгэ соогоо энэ оной сентябриин 10 хүрэтэр станогуудаа болон инструментнүүдээ үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бэлэн болгохо гэһэн харюусалгатай уялга абаба, Эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэб гэжэ тэндэ байгшадай бүгэдын һайшаалтайгаар мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада коллективэйнгээ бүхы гэшүүдэй баяртайгаар гараа табиха байһан тухай, эб найрамдалай вахтада жагсажа, сентябрь һарынгаа түсэб 3 үдэрөөр урид дүүргэхэ уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһан тухайгаа подъёмочно цехын бригадир Федоренко хөөрэбэ. Механическа цехын бригадир нүхэр Киселёв эб найрамдалай вахтада жагсаад, үдэрэйнгөө нормые хододоо 150 — 160 процент хүрэтэр дүүргэхэб гэжэ митингдэ хабаадагшадые найдуулна.

Саашадаа пресс-аппаратна цехын мастер нүхэр Мухамедов, паровозно депогой түрүү машинист нүхэр Дрыгин болон бусад үнэн зүрхэнэй халуун үгэнүүдые хэлэбэ.

☆ ☆

Дай үүдхэгшэдые дараха хүсэн бии

(вагонно депогой коллективэй гэшүүдэй митингһээ)

Үдэрэй халаанай хүдэлмэриин эхилхэһээ бүри урид туо коллективэй 350 гаран гэшүүд улаан булан соогоо сугларба. Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн партийна эхин организациин секретарь нүхэр Шаронов тэндэ сугларагшадые Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюцитай гүнзэгыгөөр танилсуулаа.

Һүүлээрнь стахановец-кольцеплавщик нүхэр Ярышкинда үгэ үгтэбэ. Тэрэ хадаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихаһаа гадна, тэрэнээ стахановска ажалаар батадхахыень коллективэйнгээ бүхы гэшүүдые уряалба. Энэ дурадхалыень митингдэ хабаадагшад халуунаар дэмжэбэ.

Удаань үгэ хэлэһэн стахановец-электросварщик нүхэр Урлапов, кузнец нүхэр Чернега болон бусад тус Хандалгада гарнуудаа табихаар бэлэн байһанаа мэдүүлхэ зуураа, эб найрамдалай вахтада бүгэдөөрөө жагсан, үйлэдбэриин амжалтануудые туйлахые уряалба.

— Американо-английска империалистнууд шэнэ дайнда элитээр бэлэдхэхэтээ хамта, Корейдэ шуһа адхаралгын дайе хоёрдохи жэлээ үргэлжэлүүлжэ байна. Элэ дай үүдхэгшэдые нуга сохихо түгэс хүсэн бэмбэрсэг дэлхэй дээрэ бии. Энэ хадаа эб найрамдалда дуратай советскэ хүнүүдээр толгойлогдодог дэлхэйн ажалшан арад мүн, — гэжэ нүхэр Чернега мэдүүлбэ.

* * *

Иимэ патриотическа ехэ дэбжэлтэтэйгээр, олон тооной хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар Улан-Удын станциин ба барилгын участогай коллективүүдтэ митингнүүд болоһон байна.

В Бобошкин.

Үнэн хэрэгнай хэзээдэшье илаха

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэри тухай мэдээсэлдэ зорюулагдан Улан-Удын горпромкомбинадай хүдэлмэришэд, мастернууд, албахаагшадай митинг ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ.

Тэндэ 80 гаран хүн хабаадаа. Арба шахууһь үгэ хэлэһэн байна.

—Бидэнэр эб найрамдалай түлөө, Эхэ орон дотороо коммунизм байгуулгые түргэдхэхын түлөө тэмсэнэбди. Хэрэгнай хэзээдэшье илаха гэжэ батаар этигэһэн бидэнэр эсэхэ сусахые мэдэнгүй, хоёр дабхар хүсөөр ажалланабди, ажаллахашье байнабди, — гэжэ мастер Полуянов омогтойгоор мэдүүлбэ.

Мүн эсхэлгын цехын мастер Н. С. Джон, часынуудай мастерской даагша нүхэр Безносов, гуталай цехые даагша нүхэр Елизов, комбинадай главна инженер Козулин ба бусад үгэ хэлэһэн байна. Эдэнэр жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхээр, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нэгэн хүн шэнгеэр гараа табихаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Н. Бадмацыренова.

Комбайнова хуряалгын темпые хурдадхаха

Мүрысөөн улам үргэдэнэ

Шэнэ ургаса хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын ба гүрэндэ таряа тушаалгые болзорhоонь урид дүүргэхын тула Иволгын аймагай колхозуудта социалистическэ мүрысөөнэй долгин улам үргэдэнэ. Таряа хуряалгые hайнаар үнгэргэхын ба гүрэндэ таряа тушаалга түргэнөөр дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе Калёновско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үүсхэhэн байна. Эдэнэр ороохото культурануудай ургаса хуряалгые сентябриин 20-hоо оройтуулангүй дүүргэхэ, таряа хадалгатай хамта соломо hурилхэ, намарай пар хахалха, гүрэндэ 830 центнер hайн орооhо тушаажа таряа тушаалгын гүрэнэй түсэб сентябриин 5-да дүүргэхэ уялга абаhан байгаа. Эдэнэр нимэ үүсхэлтэйгээр аймагай бүхы колхознигуудта хандаа hэн.

Тус артелиин гэшүүдэй энэ уряае аймагай колхознигууд эдэбхитэйгээр дэмжэжэ, социалистическэ мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрhэн байха юм. Колхозуудай полинууд дээрэ үдэр бүхэндэ ажалай дэбжэлтэ үргэдэнэ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ халуун хүдэлмэри ябажа байна. Энэ артелиин гэшүүд Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй үүсхэлые дэмжэн тодорхой уялгануудые абанхай. Комбайнова агрегадуудые таhалтаряагүйгөөр хүдэлмэрилүүлхэ, орооhо сэбэрлэлгэ ба хатаалга hайнаар эмхидхэхэ, полевой стануудаа ариг сэбэрээр байлгаха, гүрэндэ таряа тушаалгаяа сентябриин 5-да дүүргэхын тула таряа шэрэлгые зүбөөр эмхидхэхэ гэхэ мэтын уялгануудые абаhан байгаа.

Энэ колхозой поли дээрэ Данилов ба Балдановай комбайнова агрегадууд hайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ хоёр комбайнернууд үдэр бүри 13—15 гектар таряа хадана. Комбайнер Данилов 6 үдэр соо 98 гектар таряа хадаа.

Аймаг дотороо социалистическэ мүрысөө үүсхэhэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушаалгын гүрэнэй түсэб болзорhоо урид августын 29-дэ дүүргээ.

Мүн Коминтернын нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушаалгынгаа түсэб 105 процент дүүргэhэн байна. Энэ колхозой поли дээрэ Иволгын МТС-эй нүхэр Мункоевой комбайнова агрегат оролдосотой hайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ агрегат 120 гаран гектар таряа хуряанхай.

Молотовой, Хрущёвой нэрэмжэтэ, Гильбэриин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгынгаа түсэбые дүүргэхэ дүгэлөө.

Л. Бондаренко.

☆ ☆

„Социализм" колхозой поли дээрэ

Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной «Социализм» колхозой колхознигууд ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхатайгаа хамта таряа хуряалгын хүдэлмэрие үдэрhөө үдэртэ улам үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Тэдэнэр таряагаа түргэнөөр ба гээлтэгүйгөөр хуряахын ба таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө болзорhоо урид тоосохын тула, hүүлээрнь үрhэнэй, фуражна, страховой болон ниитын бусад фонднуудые хаахын, ажалта үдэртөө таряа талха элбэг ехээр хубаахын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Арьяжапов) ба партийна организаци (секретаринь нүхэр Самандуев) таряагаа богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр хуряажа абахын түлөө бэлэдхэлэй нилээд ехэ хүдэлмэри хэhэн байгаа. Таряа хуряалгын эхилхын урда тээ бүхы комбайнова агрегадууд туhалбариин персоналаар дүүрэн хангагдаhан, тогууд, сушилканууд ба таряа сэбэрлэлгын машинанууд эртээнhээ заhагдажа, бэлэн болгогдоhон байха юм. Тэрэшэлэн комбайнай ябууд дунда таряаень hуллаха асуудал шиидхэгдэhэн байгаа. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые эртээнhээ hайнаар бодомжолhон дээрэhээнь, өөрынгөө үрэ дүн удангүй харуулаа. Таряа хуряалгын түрүүшын табан хоног соо 300 гектар шэниисэ хуряажа, таряа тушаалгынгаа август hарын график тус колхоз болзорhоонь урид дүүргэhэн байна. Үндэр кондицида хүргэгдэhэн эрхим шанартай 200 центнер таряан «Заготзерногой» Билютайска пунктда августын 28 болотор тушаагдаhан байха юм. Ингэжэ, таряа тушаалгынгаа графигые 50 центнерээр үлүүлhэн байна. Таряа тушаалгын темпые үдэрhөө үдэртэ шангадхажа, энэ колхоз гүрэнтэйгөө сентябриин 15 болотор сүм тоосохоор бодомжолно.

Поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ, хүн бүхэн үдэрэйнгөө нормые hайн шанартайгаар дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдоно. Энэ колхозой поли дээрэ Селендумын МТС-эй нүхэр Шишмарёвой хүтэлбэрилдэг түрүү тракторна бригада эмхитэй hайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын комбайнууд хуряалгын түрүүшын үдэрhөө часай графигаар ажаллана. Часай графигуудые комбайнова агрегадуудай начальнигуудтай хамта тракторна бригадын бригадир зохёодог юм. Ажалай шэнэ энэ методээр хүдэлмэрилхэ бүхы услови механизаторнуудта байгуулагданхай. Комбайнай сохиhон таряан ябууд дундань hуллагдана. Бункерайнь таряае комбайнай площадка дээрэ 2 хүн мэшээглээд, доошонь буулгана. Тэрээниие таряа шэрэгшэд тогуудта зөөнэ. Ажал хүдэлмэрез эмхитэйгээр табиhанай ашаар энэ бригада амжалта туйлана. Жэшээнь, комбайнер Дашинима Дугаржапов «Коммунар» комбайнаар үдэр соогоо 18 гектар таряа хуряадаг юм. Энэ комбайнер 10 үдэрэй турша соо 80 гектарай орондо 127 гектар таряа хуряагаа. Тэрэшэлэн Селендумын МТС-эй түрүү комбайнер Гармажап Тубчинов «Коммунар» комбайнаар сезон соогоо 500 гектар таряа хуряаха уялга абаhан аад, тэрээнээ эрхимээр дүүргэжэ байна. Үдэр бүри 18—20 гектар таряа хуряажа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ бага зэргын дутагдалнууд үзэгдэhэн аад, дары усадхагдаhан байгаа.

Комбайнай сохиhон таряан тогууд дээрэ үдэр hүнигүй сэбэрлэгдэнэ, 3 автомашина бэлэдхэлэй пунктнуудта таряа шэрэнэ. Эдэ автомашинануудай шофёрнууд Черепанов, Еранский, Чередниченко оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэд.

Тоёон гэжэ газарта Бальжинима Дашиевай хүтэлбэрилдэг тарянажалай бригада үдэр hүнигүй хүдэлмэрилжэ байна. Хадагдаhан таряа сэбэрлэлгэ дээрэ 4 веялкэ, 2 триер, 2 клиетон хүдэлмэрилнэ. Сэбэрлэгдэhэн таряан тэрэ дары бэлэдхэлэй пунктнуудта абаашагдана.

Колхознигууд соломо ба михиинэ хуряалгада анхаралаа ехээр хандуулна. Энэ хүдэлмэридэ хэдэн олон мори унаа табигданхай. Соломын суглуулагдаhанай hүүлээр нүхэр Шишмаревой тракторна бригадын трактористнууд намарай пар хахална.

Колхознигуудай дунда политическо-ниитын хүдэлмэри hайнаар табигданхай. Колхозой партийна организаци 15 хүнhөө агитколлектив эмхидхэhэн байха юм. Агитаторнууд Дашиев, Гурожапов болон бусад элдэб темэнүүдээр элидхэл ба лекцинүүдые hайнаар үнгэргэнэ.

В. Бадашкеев.

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Таряа хуряалга	Намарай таряа тарилга	Намарай пар хахалалга
Зэдын	25,4	74.2	6,8
Кударын	24.5	21,8	2,1
Тарбагатайн	23,9	85.4	7,8
Баргажанай	23,3	25,0	1,2
Иволгын	22.4	83,3	7,1
Бичурын	20 5	34.2	3,9
Мухаршэбэрэй	20,2	98.9	2.4
Кабанскын	19,7	41.0	2,8
Сэлэнгын	19.2	27,3	4,9
Заиграйн	18,6	44,0	2,2
Ториин	18,4	89.0	1,9
Байкало-Кударын	16,9	54,8	3,6
Кяхтын	16.8	—	0,3
Прибайкальска	16.7	22,9	1,1
Закаменай	15,6	9,2	3,3
Хойто-Байгалай	11,0	40,0	1,1
Хориин	7,6	35,5	—
Курумканай	7,1	—	—
Түнхэнэй	3,9	4.6	—
Яруунын	1,3	4,7	—
Хэжэнгын	0,9	—	0,2

Комбайнер Жарниковай показательнууд

Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнер Иван Жарниковай нэрэ Кударын аймаг дотор мэдээжэ. Нүхэр Жарников таряа хуряалгын үнгэрэгшэ сезондо 440 гектар таряа хуряажа, комбайнернуудай социалистическэ мүрысөөндэ аймаг дотороо түрүү hуури эзэлhэн юм.

Мүнөө жэлдэ таряа хуряалгын түрүүшын үдэрhөө нүхэр Жарников механизаторнуудай дунда түрүүлжэ ябана. Сезон соо 500 гектар таряа хуряаха уялга абаад, тэрээнээ бодото хэрэг дээрэнь нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байна. Түрүүшын үдэрhөө тохёолдоhон элдэб hаад түбэг болон бэрхэшээлнүүдые оролдосото ажалаараа усадхажа, халаанайнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэжэ эхилээ hэн. Мүнөө 200 гектар таряа хуряагаад байна. Үдэр бүри 8 гектар таряа хуряаха нормотой аад, 12—13 гектар hайн шанартайгаар хуряана. Нүхэр Жарниковай жолоодожо ябадаг «Коммунар» комбайн заводhоо үни хада абтаhан юм. Тиигэбэшье, заhабарилгын ба техническэ харууhанай ходолоо hайнаар хэглэдэг ушарhаа, hаадгүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

И. Полякова.

Малай үбэлжэлгэдэ hайнаа[р] бэлэдхэхэ

Малажалай байрануудаар дутуу байhан ушар хадаа малай тоо толгойе саашадань олошоруулгада, ашаг шэмыень дээшэлүүлгэдэ туйлай ехэ hаад ушаруулдаг шалтагаануудай нэгэн болоно.

Манай Баргажанай аймагта барилгын материалнууд элбэг. Бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэн барилгые тон үргэнөөр ябуулжа, малаа типовой байрануудаар хангаха шухала. Гэбэшье, зарим колхозуудта мүнөө жэл малай байра барилга тон муугаар ябуулагдана. Жэшээнь, 20600 кубометр модон бэлэдхэгдэхэ аад, 14850 кубометр бэлэдхэгдээ. Тёсово дараанса 2224 кубометр, хирпиисэ 27300 мянган хэhэг бэлэдхэhэн байха юм. Тиихэдэ аймагай олонхи колхозууд мүнөө хүрэтэр барилгын хүдэлмэри захалаадүй. Жэшээнь, Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1951 ондо ямаршье барилга эхилээдүй байhаар. Уланай сомсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь В. Тараскин) хэдэн жэлэй турша соо малажалай барилгын түсэбые дүүргэнэгүй. Энэ жэлэй түсэбые баhал дүүргээгүй дээрэhээ малаа муу, хүйтэн байрада үбэлжүүлх[э] да хүрэхөө байна.

Аймаг дотороо эгээл томо... Марксын нэрэмжэтэ колхоз ... байра барилгын 1951 оной тү... бүдүүлигээр тэhалдуулаа. ...гай колхозууд түсэбэй ... конюшни бариха аад, мини... үхэрэй 28 байра бариха аад ...доо 2-ые, гахайн 10 байра бар... орондо 2-ые, хони ямаанай ... байра барихын орондо 5-ые, ш...най 19 байра барихын орондо ... бариhан байна. Аймагай ... колхозуудта барилгын саг ... жын бригаданууд байгуул... гүй, биишье hаа hүүлэй үед... раагдажа, ондоо хүдэлмэри... гаргагдаhан байна. Энээнhээ ... тагаалжа аймагай нэгэшье ко... до мүнөө малай байра бари... гүй.

Гадна, малай байрануу[д] ... гүйгөөр, гүүртэнүүдэй томод... hые хараадаа абангүйгөөр ... ригдажа байна. Энэ асуу... шиидхэлгэдэ вооветеринари... гэжэлтэд хебаадуулагд... байна.

А. Рад...

Барилгашадай амжалта

Карл Марксын нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой (Сэлэнгэ) 16 гэшүүдтэй барилгын бригада (бригадирынь Доржи Галсанов) энэ жэл олон шэнэ барилга бодхооhон байна. 1500 шубуунай байха шэнэ типовой байра барижа дүүргээ. Мүн Талын Булаг гэжэ газарта шубуунай баhа нэгэ иимэ байрын барилга эхилээ.

Тэжээл бэлэдхэлгын эхилхэhээ хойшо типовой хоёр силоснэ башнинуудые модоор барижа дүүргэhэн байна. Эдэнь 100—100 тонной багтаамжатай, племенной гүүртэнүүдэй хажууда юм. Тиихэдэ зүгын байранууд шэнээр түхеэрэгдэнхэй.

Барилгын бригадын зарим гэшүүд пилорамада хүдэлмэрилнэ, барилгын материалнуудые бэлэдхэнэ, нэгэ хүн хирпиисэ сохино. Балдан Доржиев hайн шанартай 20 мянган хирпиисэ сохиhон байна.

Тус бригадын гэшүүд Цырендоржи Бальжиев, Гармажап Раднаев, Даба Арьяев, Цыбик-Доржи Тапхаров ба бусад үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Эдэ бригадынхид Дээдэ Юрөө, Шулуута гэжэ нютагуудта племенной фермын гүүртэнүүдэй байра заhабарилжа эхилэнхэй.

Мүнөө энэ колхоз ехэ хүсэтэй пилорама ба хирпиисын механизированнэ аппарат худалдажа абаба.

Республикын аймаг[уудта] тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябаса ту[хай]

БМАССР-эй хүдөө ажа[хын] Министерствын 1951 о[ной] сентябриин 1-нэй мэд[ээн]

(Түсэбэй дүүргэлтэ проц[ентээр])

Аймагууд	Үбhэ hуряалгэ	[illegible]
Кабанскын	58,5	57,3
Байкало-Кударын	55,9	42,5
Прибайкальска	53,3	87,6
Баргажанай	51,3	33,7
Бичурын	48,7	42,0
Кударын	48,0	54,7
Мухаршэбэрэй	46,7	58,3
Закаменай	46,3	54,7
Кяхтын	38,0	62,1
Курумканай	36,9	45,9
Иволгын	36,6	50,0
Түнхэнэй	36,2	70,8
Хойто-Байгалай	35,3	63,4
Тарбагатайн	34,2	87,2
Заиграйн	32,3	25,1
Ахын	27,8	27,7
Сэлэнгын	27,4	17,1
Баунтын	25,6	69,1
Зэдын	24,2	20,9
Ториин	22,8	45,7
Хориин	21,8	74,8
Яруунын	18,4	20,4
Хэжэнгын	17,7	57,0

Ажахын зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө тэмсэнэбди

☆

Г. ПОПОВ,
Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь

☆ ☆

Манай партийна организаци колхозойнгоо правленитэй нигта барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, ажахын ямаршье хэмжээ-ябуулга амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Коммунистнуудай колхозно үйлэдбэриин гол hалбаринуудта хубаарилан табигданхай.

Манай партийна организаци колхозой правлениин ажал-ябуулгые ходоодоо хинан шалгажа, бии байhан дутагдалнуудыень дары зайсуулхын тула оролдодог. Хэрбээ колхозой правлени ямар нэгэн хүдэлмэреэр hамаараад, бусад hалбаринуудаа мартахые забдала hаань, тэрээниие бүгэдын хүсөөр заhадаг байнабди.

Колхозно ба совхозно малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын эгээл харюусалгатай—hүүлшын жэл ябажа байна. Тиимэhээ, артелиин адуу мал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэнэбди. Адуу мори үсхэбэрилхэ түсэбөө манай колхоз дүүргэнхэй. Тиихэдэ бусад түрэлэй малаар Октябрьска революциин 34-дэхи ой хүрэтэр дүүргэхэ хүсэлэнтэйбди, дүүргэжэ шалахашьебди. ВКП(б)-гэй гэшүүн С. Я. Арсентьевэй хүтэлбэрилдэг адуунай-товарна фермынхид энэ жэлдэ амжалта туйлаа. Тэдэнэр 24 гүүдhээ 24 унага абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Тэрэшэлэн коммунист М. Я. Михайловай хүтэлбэрилдэг хонинной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ hайнаар хүдэлмэрилөө.

Ерэхэ үбэл манай колхозой адуу мал бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр, дулаан типовой байраар нёдондо жэлэйхиhээ үлүү hайнаар хангагданхай. 500 хонинной багтаха нэгэ типовой байра энэ зун барижа эхилээбди. Тэрэнэй бүтээгдэхэдэ бүхы малнай типовой байраар хангагдаха юм. Ниитынгээ адуу малые улам хүгжөөхэ услови бии. Гэбэшье, малажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар ехэхэн дутагдалнууд үшөөл үзэгдэhөөр.

Манай колхоз үбhэ хуряалгаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, хүдэлмэриин 21 үдэр соо дүүргээ. Мүнөө манай колхоз бүхы сабшалангаа сабшаад, соможо абаа. Ойн соорхой, олтирог болдогтой газар, нуур талаангай заха бултадаа сабшагдаа. Тиихэдэ набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ түсэб дүүргэгдээ, эртын силос дарагдаа. Мүнөө силос дараха түсэбөө дүүргэхэ болообди.

Манай артелиин гэшүүд тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ тон оролдосотойгоор хүдэлмэрилөө. Тэдэнэр бултадаа шахуу ажалай нормо дүүргэдэг бэ үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Коммунистнууд, комсомолецуудай колхознигуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөе толгойлдог байха юм. Коммунист А. Я. Арсентьевэй хүтэлбэрилдэг тарянажалай бригада тэжээл бэлэдхэл дээрэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлээ.

Манай партийна организаци партийно-политическэ хүдэлмэридэ горьтойхон анхарал хандуулдаг байна. Хабарай тарилгын ба тэжээл бэлэдхэлгын үедэ манай агитаторнууд колхознигуудай болон механизаторнуудай дунда элдэб темэнүүдээр 200 шахуу хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн байна. Полевой станууд, тракторна вагончигууд, үбhэнэй бригаданууд дээрэ 50 гаран «дайшалхы хуудаhанууд», ханын газетэнүүд гаргагдаhан байха юм. Мүн тэндэ уранhайханай самодеятельностиин кружогойхид хэдэн олон концерт харуулаа.

Еланска долоон жэлэй hургуулиин багша Валентина Ивановна Ананьина, Эсэгэ оронсо хамгаалгын дайнай инвалид, ВКП(б)-гэй гэшүүн Федор Васильевич Соковиков ба бусад манай эрхим агитаторнууд юм. Тэдэнэр хадаа дайнай хойто тээхи сталинска табан жэлэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай, коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай ба бусад элдэб темэнүүдээр колхознигуудай дунда удха түгэлдэр, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые ходоодоо үнгэргэдэг байна. Манай агитаторнууд большевистскэ үгөөрөө, бодото ажалаараа колхознигуудые зоригжуулдаг. Мүн агитаторнууд хадаа колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үүсхэн эмхидхэдэг байна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ партийнабэшэ эдэбхитэд олоороо хабаадуулагдадаг юм. Партийна нээмэл суглаануудта тэдэнэр ходоодоо уригдадаг байна.

Манай партийна организаци хадаа партийнабэшэ эдэбхитэдэй үнэтэ hайн дурадхалнуудые, hанамжануудые ходоодоо дэмжэдэг, мүн тэдэнэртэ зүбшэл заабари үгэдэг байна. Партийна суглаанууд дээрэ коммунистнууд хадаа үйлэдбэриингөө амжалтанууд тухай колхознигуудай, механизаторнуудай хөөрөөе анхаралтайгаар шагнадаг, тэдэнэй түрүү дүй дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлдэг байха юм.

Партийнабэшэ эдэбхитэд хадаа колхозой партийна организациин бодото түшэг тулгууринь мүн. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ, олониитэ колхознигуудай дунда агитационно-ниитын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулхадань парторганизацида тэдэнэр ходоодоо туhалдаг.

hара бүриин эсэстэ парторганизациингаа хүдэлмэриин ерэхэ hарын түсэбые партийна ээлжээтэ суглаан дээрээ баталан абадаг байнабди. Коммунистнууд хадаа парторганизациингаа хүдэлмэриин түсэб зохёолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үнэтэ дурадхалнууд ба hанамжануудые ходоодоо оруулдаг байха юм. Партийна суглаан дээрэ баталан абаhан түсэбнай парторганизациин ажал-ябуулгын бодото программа болодог байна.

Партийна суглаан hара бүридэ ехэнхидээ 2 удаа болодог. Тэндэ эмхидхэлэй-ажахын шэнжэтэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэhээ гадна, мүн партидоторой хүдэлмэриин асуудалнууд шиидхэгдэдэг байха юм. ВКП(б)-гэй гэшүүн ба кандидат бүхэндэ партийна даалгабаринууд ходоодоо үгтэдэг.

Партийнэ даалгабаринуудаа коммунистнуудай ямараар дүүргэжэ байhан тухайда тэдэнэй тоосоонууд үе үе партийна суглаанууд дээрэ шагнагдадаг юм.

Партийна организаци хадаа коммунистнуудай идейно-политическэ хэмжээгээ ямараар дээшэлүүлжэ байhан тухайда ходоодоо hонирходог. Партийна hуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ коммунистнуудай бултадаа «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» шудалха хоёрдохи жэлэй кружогые амжалтатайгаар дүүргээ hэн. Мүнөө тэдэнэр марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалха юм.

Хүдөө ажахын хүдэлмэриин эгээл харюусалгатай кампанинууд — таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалга ябуулагдажа байна. Таряа хуряалгын үедэ агитационно-ниитын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие улам hайжаруулхын тулада агитаторнуудые нэмэжэ томилообди. Таряа хуряалга дээрэ ябаhан колхознигуудай дунда лекцинүүдые уншажа эхилээбди. «Уласхоорондын байдал тухай», «Маршаллай түсэбэй хосоролго» гэжэ лекцинүүд hаяхан уншагдаа. Комбайнова агрегадуудта үдын забhарлалгынь үедэ хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Тарянажалай ба тракторна бригадануудта хүндэлэлэй ба показателиин доскинууд түхеэрэгдэнхэй. Ханын газетэ гаргагдана.

Таряа хуряалгын шиидхэхы участогуудта коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ эдэбхитэд хубаарилан табигданхай. Тиихэдэ 18 агитаторнууд тарянажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Ургаса хуряалгын эхэ харюусалгатай үедэ колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулнабди.

Манай коммунистнууд даалhан hалбаринуудтаа өөhэдынгөө түрүү үүргэ бэелүүлдэг байна. Жэшээнь, № 1 тракторна бригадада бригадир Федор Фомич Попов түрүүтэй 2 коммунистнууд, 2 комсомолецууд ябадаг юм. Энэ бригада МТС соогоо түрүү бригадануудай нэгэн болоо. Таряа хуряалгые энэ бригадынхид эмхитэйгээр эхилээд, hайнаар ябуулжа байна. Машинануудынь түрүүшын үдэрhөө эхилэн ямаршье hаадгүйгөөр хадажа ябана.

Энэ жэл манай колхозой таряан нёдондо жэлэйхиhээ hураггүй hайнаар ургаа. Дунда зэргэтээ гектар бүриhөө 7 — 8 центнер, зарим участогуудhаа үшөөшье ехэ ургаса абтана. Энэ ургасаа түргэнөөр, hайнаар хуряажа абахын тула, ехэ бэлэдхэhэн байнабди. Тиигээд, таряанайнгаа элеэшэхэтэй сасуу хуряалгаа эмхитэйгээр эхилээбди. Тарянажалай бригаданууд 2—3 үдэр соо жатка... марай хара таряа хуряажа... гээ hэн. Шэниисын эдэ... хамта комбайнууд ябажа ... Энэ жэл тарянайнмнай ... хубинь комбайнаар хур... Жаткаар хуряаха таряагаа ... үдэр соо дүүргээбди. Тиихэ... рэндэ таряа тушаалга дээ... рюусалгатай хүнүүд табиг... Таряагаа түргэнөөр, гээлтэ... хуряахын ба болзорhоо урид ... рэндэ таряагаа тушаахын ... бүхы шадалаараа оролдо... Сентябриин 15 болотор гүр... тоосохо хүсэлэнтэйбди.

Таряа хуряахатаяа хамт... мо, михиинэ хуряажа, ... ябанабди. Энэ хадаа мал... hайн тэжээл болодог, тиигэ... тэрэ дарыдань хуряажа ... hаа лущени, намарай пар ... хада hаалта болодог юм. ... дэ 60 гектар намарай хар... тариха аад, энээнээ бултые... ряабди.

• • •

Амжалта туйлаhан тухай... лэхэтээ хамта, дутагдалну... хайгаа тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Артелиингээ ажахые улам ... жүүлхэ ба хүгжөөхын түл... дсн амжалтануудые туйла... хамта, мүн дутагдалнуудта... набди. Манай аймагай ко... гууд хүдөө ажахыгаа ул... жөөхын тула республиканск... рысөөе үүсхэгшэд боло... Тэдэнэй тоодо бидэнэр ... сонобди. Гэбэшье, энэ ... хангалтагүйгөөр бэелүү... байна. Манай колхозо... шүүд энэ уялгынгаа зарим ... нуудые бэелүүлжэ ши... Илангаяа малажалай ашаг ... дээшэлүүлгээр ба түл ... дүүргээгүй байнабди. Энэ ... манай партийна орга... манай коммунистнуудай ... муугаар хүдэлмэрилhэнhээ ... Эдэ дутагдалнуудаа эрид ... усадхаха зэргэтэйбди.

Хони олоор үсхэжэ, гүрэндөө нооһо ехээр үгэе

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН БҮХЫ КОЛХОЗУУД АШАГ ЕХЭТЭ ХОНИН АЖАЛ ХҮГЖӨӨЛГӨӨР ОРОН ДОТОРОО ТҮРҮҮ КОЛХОЗУУД БОЛОЖО ШАДАХА БА БОЛОХОШЬЕ ЁҺОТОЙ

* * *

Бурят-Монголой АССР-эй бүхы колхозниггуд ба хүдөө ...ахын мэргэжэлтэдтэ Хориин аймагай Үдын сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй

ХАНДАЛГА

...этэ нүхэд!

...нэр, Хориин аймагай Үдын ...ой Сталинай нэрэмжэ-...өө ажахын артелиин кол-...уд хонин ажал хүгжөөхэ ...уудал хамтынгаа суглаан ...үбшэн хэлсээд, манай кол-...мүн бүхы дээрээ Хориин ...ай условидо хонин ажал ...хэ, тэрээнние колхозой ...ын ашаг ехэтэй һалбари ...хо угаа ехэ арга боломжо-...бии гэжэ ойлгообди. Тиин ...ажал хүгжөөхын түлөө кол-...оройнгоо бүхы резервнүү-...бүхы арга боломжонуудые ...хэ ба ашаглаха, үдэр бүри ...ар ажаллаха, тарянай, саб-...гай болон бэлшээриингээ ...газарые хэрэглэхэ, манай ...байһан шэнэ техникын бүхы ..., мүн тэрэшэлэн түрүү совет-...отехническэ ба ветеринарна ..., практикын бүхы туйлал-...ые хэрэглэхэ гэжэ бидэнэр ...обди.

...н ажал хүгжөөлгын ехэ зо-...уудые нэрэтэй түрэтэйгөөр ...ын тула манай хүдэлмэ-...алгарһан зэбсэг—социалис-...мүрысөө үргэнөөр хэрэг-.... Хонидойнгоо тоо толгойе ...һаа ехээр олошоруулхын ...им шанартай нооһо гүрэн-...бэг ехээр тушаахын түлөө ...наалаар эрмэлзэжэ, бидэ-...оро дурсагдаһан социалисти-... уялга абанабди.

...ХОНИДОЙ ТОО ТОЛГОЙ ОЛОШОРУУЛГААР

...1 оной январиин 1-дэ манай ... 4685 толгой хонитой бай-...953 оной июль хүрэтэр кол-... 14055 толгой хонитой бо-.... Иигэжэ, хоёр жэл хаха-...утасаа соо бидэнэр хони-...оо тоо толгойе 3 дахин ...уулха байнабди. Энэ хадаа ...1955 оной эсэс хүрэтэр дүүр-...эр энээнэй урда тээ хараа-...ан байгаа.

...ХОНИН АЖАЛАЙ АШАГ ...МЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛГЭЭР

...ho хайшалалгаар иимэ пока-...уудые туйлаха:

...н нооһотой хонин бүриһөө ...эргээр 4,6 килограмм ноо-...рибтар нооһотой хониһоо—...илограмм нооһо, шэрүүбтэр ...ой хониһоо—3,5 килограмм ... хайшалха.

3. ХОНИДОЙ ҮҮЛТЭР ҺАЙЖАРУУЛГААР

...менной хүдэлмэриһөө хони-...ашаг шэмые дээшэлүүлгын ...д дулдыдадаг байһаниие ха-... абажа, бидэнэр иимэ уял-...набди: асарагдаһан племен-...үсануудые һайнаар ашагла-...олохо, искусственнаар ороон-до оруулгые үргэнөөр хэрэглэжэ, ойрын 2 жэлэй турша соо бүхы хонидоо бүрин метизацилха, хонин ажалда племенной хүдэлмэриие зүбөөр табиха, жэл бүри бүхы хонидтоо бонитировко хэхэ.

4. ТЭЖЭЭЛЭЙ БАТА БЭХИ БАЗА БАЙГУУЛГААР

Тэжээлэй базын проблемэ зүбөөр шиидхэһэнһээ амжалтын гол түлэб дулдыдаха байһан тула бидэнэр мүнөө ба саашанхи жэлнүүдтэ хонин һүрэгтөө тэжээл иимэ хэмжээтэйгээр бэлэдхэхэ уялга абанабди: нарин ба нарибтар нооһотой хонин бүхэндэ үбһэ 5 центнерһээ бага бэшые, шэмэтэ тэжээл — 2,5 центнер, концентрированнэ тэжээл—0,5 центнер.

Шэрүүбтэр нооһотой ба шэрүүн нооһотой хонин бүхэндэ үбһэ—5 центнерһээ бага бэшые, шэмэтэ тэжээл—2 центнер ба концентрат — 0,2 центнер.

1952 ондо нэгэ жэлэй ногоонуудай тарилгын талмайе 400 гектар хүрэтэр үргэдхэхэ. Хээрын шара люцерны үрһэ өөһэдынгөө хүсөөр суглуулжа, 100 гектар сабшалангай ба бэлшээриин газарта тариха.

Колхозойнгоо сабшалангай болон бэлшээриин газарнуудые һайнаар ашаглаха зорилгоор тэрээнэй инвентаризаци ба тоо бүридхэл хээд, һүүлээрнь сабшалангай болон бэлшээриин участок бүхэниие һайжаруулха перспективнэ түсэб зохёохо.

5. БЭЛШЭЭРИИЕ ХЭРЭГЛЭЛГЭЭР

Колхозойнгоо бүхы бэлшээриие зүбөөр ашаглажа, гуримгүйгөөр ба эзэн бусаар хандаха ябадал усадхаха, бэлшээриин ногооной шанарые хараадаа абан, тэрээниие ямар нэгэн түрэлэй малда таһалан үгэхэ.

Зунай адуулганай үедэ ногоон тэжээл һайнаар хэрэглэхын зорилгоор бэлшээриие загуунууд болгон урилшалан хубаажа, участогуудые хонишодой бригадануудта даалгаад, загуунта системээр хонидой адуулга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

6. ХОНИДОЙ ХАРУУҺА ҺАЙЖАРУУЛГААР

Хони харууһалха ба эдеэлүүлхэ тушаа, мүн тэрэшэлэн хонин һүрэгые олошоруулха тушаа зоотехническэ болон ветеринарна уялгата гуримуудые эбдэхэгүй, тэдэ гуримуудые наринаар сахиха, тэрээнтэй бүхы колхозниггуудые танилсуулха.

7. МАЛАЙ БАЙРА БАРИЛГААР

Үбэлжэлгын үедэ бүхы хонидоо дулаан ба болбосон байраар хангаха; 1953 оной июль болотор бүхы хонид болон хурьгадаа типовой байраар хангаха.

8. ХОНИН АЖАЛДАХИ ХҮДЭЛМЭРИ МЕХАНИЗАЦИЛГААР

1952 онһоо эхилжэ, хониной нооһо хайшалалгые дүүрэн механизацилха, тиихын тула хониной нооһо хайшалдаг механическа агрегат худалдан абаха.

9. КАДРНУУДЫЕ БЭЛЭДХЭЛГЭЭР

1951 ба 1952 онуудай турша соо хонин ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые зоотехническэ 3 жэлэй курсануудта һургаха, тэдээнэй имагтал мастерай нэрэзэргэтэй болоходонь лэ хүдэлмэридэ табиха. Гадна, колхоздо хүдэлмэрилхэ, хони үсхэбэрилхэ нэгэ зоотехнигые 1953 ондо һургажа бэлэдхэхэ.

10. ХОНИН АЖАЛ ДЭЭРЭ АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛГЫН ТАЛААР

«Колхозуудта ажалай эмхидхэл һайжаруулха, бүтээсые дээшэлүүлхэ ба түлөөһые гуримшуулха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной апрелиин 19-нэй тогтоолтой шууд зохилдуулан, хонишоной ажал эмхидхэхэ.

Нүхэд колхозниггууд ба колхозницанууд! Бурят-Монголой хүдөө ажахын мэргэжэлтэд!

Манай республика дотор хонин ажал бүхы хэмжээгээрнь хүгжөөхэ ба тэрээниие малажалай гол һалбари болгохо угаа ехэ арга боломжонуудай бии байһан туладань бидэнэр энэ уялга абаха зуураа, манай жэшээе дэмжэхыетнай таанадые уряалнабди. Манай колхозуудта хонин ажал бүхы хэмжээгээрнь хүгжөөхын түлөө, республиканска социалистическэ мүрысөө эхилхыетнай таанадые тэрэшэлэн уряалнабди.

Бүхы дэлхэй дээрэ зохёон байгуулхы эб найрамдалай түлөө, түрэл Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхын ба коммунизм тээшэ түргэнөөр дабшахын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллахые манай гүрэн, парти, правительство болон нүхэр Сталин маанадһаа эринэ.

Манай республикые ашаг ехэтэй ба түрүү хонин ажалтай республика болгохын түлөө бүхы хүсэеэ гаргая, гүрэндөө һайн шанартай нооһо, мяха, арһа элбэг ехээр үгэе!

Хориин аймагай Үдын сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ артелиин хамтын суглаанай даалгабаряар хандалгада гараа табигшад:
Ж. Бадмаева, Б. Дамбаев, Ц-Ж. Доржиев, Г. Будажапов, Ц. Цыбанжапова, Д. Ойдопова.

*

Уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхэбди

Цырендулма ЦЫБАНЖАПОВА, ОТФ-е даагша

Манай колхоз хонин ажал хүгжөөлгын табанжэлэй түсэб зохёогоо. Колхозуудай хонин ажал түргэнөөр хүгжөөн дэбжүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхыень манай колхозниггууд Бурят-Монголой бүхы колхозниггууд ба колхозницануудые уряалба.

Мүнөө фермэмнай ямар юм, хожомоо ямар болохо ёһотойб?

Манай фермэдэ мүнөө дээрээ нилээд гуримгүй: нарин ба нарибтар нооһотой хонидтой сугтаа шэрүүн нооһотой хонид байдаг, хонид үүлтэрэйнгээ илгаагаар, үүлтэр соогоо классайнгаа илгаагаар амяараа отаранууд үшөө болгогдоогүй байха юм.

Эдэ дутагдалнууд богони болзор соо усадхагдаха ёһотой.

Табан жэл үнгэрхэдэ манай фермэ хүгжэнги хонин ажалай фермэ болохо юм. Хонидоймнай тоо толгой 15 мянга үлүүтэй болохо. Хонидоймнай олонхи хубинь нарибтар ба шэрүүбтэр нооһо үгэдэг болохо, нарин нооһо хайшалалга тэрэшэлэн дээшэлүүлэгдэхэ юм, тиихэдэ шэрүүн нооһо хайшалалга огтолон болюулагдаха байна.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула бидэнэр хонин ажалайнгаа культурые эсэшэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, наукын болон түрүү дүршэлэй туйлалтануудые шудалха ба нэбтэрүүлхэ, хонидтоо болбосон түхэлтэй типовой байрануудые бариха, тэжээлэй база байгуулхын түлөө большевистскэ анхаралаа хандуулха байнабди. Тэрээнтэй хамта, хонин ажалай кадрнуудтай нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Бүхы хонишод ба бусад хүдэлмэрилэгшэд хонин ажалай мастерай нэрэзэргэтэй болохо ёһотой.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ бүхы арга боломжонуудтайбди. Манай хонишод зоотехническэ наукын үндэһэн эрдэмые шудалха дүүрэн эрмэлзэлтэй. Шэн габьяатайгаар ажаллаһанай, хонидоо һайнаар харууһалһанай ба хурьгадые амжалтатайгаар түлжүүлһэнэйнь түлөө манай дүрбэн хонишодто республикын правительство болбол «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгонхой.

Хонидоо тэжээлээр хангалга хадаа шухала зорилго гэжэ манай хүнүүд мэдэрээд, мүн өөһэдынгөө гол хүдэлмэриин хажуугаар үбһэ сабшалгадань тэжээл бэлэдхэлэй бригадада туһална. Гадна, 12 хонишод хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэжэ, тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүримүһэн табигдаад, тэжээл бэлэдхэлэй бригадын составта һайнаар ажалланад.

Манай хүнүүд абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

* *

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хониной-товарна фермые даагша коммунистка Цырендулма Цыбанжапова колхозойнгоо хонин ажал хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хөөрэлдөө колхозниггуудтай үнгэргэжэ байна. Т. Башкуевай фото.

Колхозой коммунистнуудай дайшалхы зорилго

Цырен-Жамба ДОРЖИЕВ, парторганизациин секретарь

Манай колхоз хонин ажал хүгжөөлгөөр ехэ ба хүндэтэй уялга абаа. Энэ уялгые дүүргэхэ хэрэгтэ манай колхозой парторганизаци илангаяа харюусалгатай байна. Колхозой коммунистнууд, бидэнэр хадаа малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай ба политическэ дэбжэлтыень толгойлхо, абаһан уялгануудаа бодотоор дүүргэхын тула хүн бүхэнэй хүсэ зоригые шэглүүлхэ ёһотойбди.

Хониной товарна фермэдэ коммунистнууд Цыбанжапова, Цыренова гэгшэд хүдэлмэрилнэ. Коммунистка нүхэр Цыбанжапова хониной-товарна фермые гурбадахи жэлээ даажа байна. Энэ гурбан жэлэй турша соо тэрээнэй хүтэлбэрилдэг фермэ хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулна, гүрэндэ нооһо ба брынзэ тушааха гүрэнэй түсэбые жэл бүри үлүүлэн дүүргэнэ.

Коммунистка нүхэр Цыренова 15 жэлдэ хонишоор хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Цыренова хурьгадые түлжүүлхэ ба нооһо хайшалха түсэбөө жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг юм. Жэшээнь, 1951 ондо өөрынгөө дааһан 316 хониһоо 326 хурьга абаһан ба хонин бүриһөө 2200 грамм нооһо хайшалһан байна.

Колхозниггуудай хандалга абаһантай дашарамдуулан, партийна организаци болбол колхозой хонишодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие шангадхаха хэмжээнүүд тухай асуудал өөрынгөө суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэһэн ба отарануудта эрхим агитаторнуудые эльгээһэн байна. Мүнөө агитаторнууд нүхэд Цыбанжапова, Самбуева, Митыпов, Аюшеев болон бусад хонин ажал хүгжөөлгын түсэб тухай хонишод ба колхозниггуудтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула колхозой, фермын ба хонишон бүхэнэй урда байһан зорилгонуудые ойлгуулна.

Хонишодой дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ партийна организаци анхаралаа ехээр хандуулдаг ба хандуулхашье байна. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр тунхаглахын ба нэбтэрүүлхын тула правлени болон партийна организаци Хүндэлэлэй доска, тэрэшэлэн түрүү отарын коллективтэ барюулагдаха дамжуулгын Улаан туг бии болгоо. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүри гаргагдаха юм.

Мичуринска агробиологическа наукын ба селекциин үндэһэ һууринууд тухай, малнуудай шэнэ үүлтэрнүүдые бии болгохо тухай, тэрэшэлэн племенной хэрэгэй ба бүхы зоотехникын асуудалнуудаар колхозниггууд ехэтэ һонирходог. Колхозниггуудай энэ зүб эрилтэнүүдые хангахын тула хөөрэлдөөнүүд ба элидхэлнүүдые үнгэргэхэ һайн бэлэдхэлтэй хүнүүдэй манай парторганизацида үгынь гэмшэлтэй. Зүгөөр иимэ нүхэд — зоотехниггууд, багшанар-биологууд аймагай центртэ бии юм. Тэрээнһээ байтагай, хүдөө ажахын эрдэм дэлгэрүүлхэ тусхай группа аймагай хүдөө ажахын таһагта бии. Гэбэшье, манай колхозниггуудай һонирхоһон темэнүүдээр элидхэлнүүд ба лекцинүүдые уншахын тула тэдэнэр манай эндэ ерэдэггүй.

Хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар табижа, партийна организаци артелиин гэшүүдэй хандалга соогоо абаһан уялгануудаа дүүргэхэ ябадал хангаха байна.

Уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди

*

Гомбо БУДАЖАПОВ, колхозой правлениин түрүүлэгшэ

* *

...най хүдөө ажахын артелиин ...д өөһэдынгөө хандалга соо ... үсхэбэрилхэ даалгабаряа ...оной июль болотор дүүргэхэ ...ехэ ба харюусалгатай зорил-...аа табиба. Иигэжэ, табан ...соо дүүргэгдэхээр хараалагда-...түсэб 2 жэл хахад соо дүүр-...хэ юм. Хүшэр хүндэшье һаа, ...ала дүүргэгдэхээр зорилго ....

...хозойнгоо хонидые хүгжөө-...түлөө хүдэлмэреэ яагаад эм-...хэ байһан тухайгаа богонёор ...ини. Манай колхозой прав-...табанжэлэй турша соо, байг-...ые оруулалсаад, хонидойн-...толгойе 300 шахуу процен-...олошоруулха гэжэ шиидээ. ...нигууд, илангаяа манай хо-...тон ехэ патриотическа уялга ...га соогоо абаа.

...хэ харюусалгатай уялга аба-...аа, тэдэнэр иимэ бодомжо-...ые хараадаа абаһан байна. ...колхоз хониной тоо толгой ...олошоруулха 1951 онойнгоо түсэ-...юлиин 1 болотор 115 процент ... Түсэбэй ёһоор 5600 толгой ...ой байха аад, 6454 толгой хо-...болонхой. Байгша оной эсэс ...нэгэ хэды голлогдоһон хо-... бэшэ бүхы хониднай бүрин ...оор харууһалагдаха юм. Кол-... правлени манай хонишодой ...үүсхэлые дэмжэжэ, гү-... хони тушаалгые мүнөө жэл ...олоулха гэжэ шиидээ. Гурба-...аха тушаалгын түсэб гол түлэб үхэр ба гахайгаар дүүргэгдэхэ. Энэ хадаа олон толгой хонидые алмаха ба нооһоной валовой гарасые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ байна.

Абаһан уялгаяа колхозниггуудай амжалтатайгаар дүүргэхын тула манай колхоз хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхөөр хараалаа.

Тэрээнэй нэгэниинь хонидоо оло дахин түрүүлхэ хэрэг болоно. Манай колхозниггууд уялгаяа дүүргэхэ болзор—1953 оной июль хүрэтэр — хонидоо хоёр дахин—1952 ба 1953 онуудай хабар түрүүлхэ ёһотой байгаа. Тэрээнэй орондо энэ болзор соо хонидоо гурба дахин түрүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Тиигэжэ, хоёр жэлэй турша соо хонидоймнай тоо 8000 үлүүтэй болохо байна. Хонидойнгоо тоо толгойе иимэ түргэнөөр олошоруулхын тула юу хэхэ ёһотойб? Хонишодой кадрнуудые хаанаһаа олохоб, хонидоо тэжээл, бэлшээри ба байраар яагаад хангахаб? Эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ ёһотой байнабди. Тиимэһээ колхозой правлени колхозно үйлэдбэриингөө бүхы һалбаринуудта ажалай эмхидхэлые дахин хаража үзөөд, улам олошоржо байгаа хонидой харууһалгада ондоо һалбаринуудһаа колхозниггуудые абажа табиха гэжэ шиидээ. Мэлдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха асуудал илангаяа бэрхэшээлтэй байна. Хонидой тоо толгойн гурба дахин олошоруулагдахатай хамта мүн лэ гурба дахин ехэ тэжээл хэрэгтэй болоно бшуу. Гэхэ зуура, сабшалангай ба бэлшээриимнай газарнууд мүнөөхил хуушан хэмжээтэй зандаа байха болоно. Тиимэһээ сабшалан ба бэлшээриингээ ургасые энэ богони болзор соо гурба ба дээшэшье дахинаар дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго колхозоймнай урда табигдана. Энэ бэлэн бэшэ. Энээниие дүүргэхын түлөө нигэн тиигэн хүдэлмэрилжэ болохогүй, бүхы оролдолго хэшээлээ гаргаха байнабди. Олон жэлэй ногоонуудай, тэжээлэй корнеплодуудай талмайе үргэдхэжэ ба хээрын сабшалангай ургасые дээшэлүүлжэ, тэжээл бэлэдхэлгые ехэдхэхэ гэжэ колхозой правлени түсэблөө. Жэшээнь, зелёнкын тарилгые 1952 ондо 400 гектар хүрэтэр, 1953 ондо 600 гектар хүрэтэр үргэдхэхэ гэжэ шиидээбди.

Колхознай 2400 гектар сабшалангай газартай юм. Һүүлэй үе болотор сабшалангаймнай ургаса тон бага, га бүриһөө 2—8 центнер үбһэн хуряагдадаг байна. Сабшалангайнгаа ургасые дээшэлүүлхын түлөө оролдоогүй, орхижорхиһон дээрэһээмнай иимэ бага ургаса үгэдэг болонхой. Ган гасуур жэлдэ энэ талмай дээрэһээ оройдоо 6000 центнер, һайн ургасатай жэлдэ 20 мянган центнер үбһэн хуряагдадаг. Сабшалангай талмайнууд дээрэһээ тон бага ургаса хуряагдадаг бодото шалтагааниень элирүүлээд байхадаа, бидэнэр 2400 гектар сабшалан дээрэһээ 1952 ондо 40 мянган центнер хүрэтэр, 1953 ондо 50 мянган центнер хүрэтэр үбһэ абаха арга боломжотойгоо мэдээбди.

Манай сабшалан дээрэһээ яахадаа бага ургаса хуряагданаб? Юуб гэхэдэ, колхозой правлени, түбхын түрүүндэ тэрээнэй түрүүлэгшэ би болбол сабшалан дээрэ хэгдэхэ агротехническэ шухалын шухала хэмжээ-ябуулгануудые тоодоггүй байгаабди. Нюуха нюултагүй, сабшалан һайжаруулха ба тэрээнэй ургасые дээшэлүүлхэ хүдэлмэринүүд ёһо тэдыгээр дүүргэгдэдэг байгаа. Энээниие тодорхойлхын тула иимэ жэшээ харуулая. Бидэнэр жэл бүри сабшалан дээрээ намар-үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые хэжэ, наг шэбхэ зөөнэбди, саһа тогтоонобди, мүльһэ хүргэнэбди, эдэ хүдэлмэринүүдэй дүүргэгдэһэн тухай мэдээнүүдые аймагай хүдөө ажахын таһагта саг үргэлжэ ябуулнабди. Теэд хабар болохотой сасуу ээлжээтэ кампаняар—хабарай тарилга гү, али малай үбэлжэлгые түгэсхэлгын асуудалаар дашуураад, тэрэ эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэхээ мартанабди. Сабшалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхэ хайша хэрэгээр тараагдадаг, хурьһэндэ муугаар оруулагдадаг ба сабшалангаа һайрамай уһаар уһалаад лэ дүүрэшэдэг байнабди.

Сабшалан һайжаруулха талаар иимэ хүдэлмэри ехэ туһа нэмэри үгэнэгүй, сабшалангай ногооной ургасые эрид дээшэлүүлжэ шаданагүй гэжэ дүй дүршэл харуулна. Юуб гэхэдэ, сабшалангай ногооной үндэр ургасын түлөө тэмсэлые түгэсхэхэ хүдэлмэринүүд—ногооной ургажа байха үедэ уһалалга, ургамалда нэмэлтэ тэжээл үгэлгэ, сабшалангаа саг соонь хоройлго болон бусад хүдэлмэринүүд огто дүүргэгдэдэггүй. Тэрэнэй эсэстэ ургажа эхилһэн ногоон зундаа уһалагдангүй, энэ үедэ бороогүй байдаг тула гандадаг байна. Манай эндэхи сагай уларил иимэ онсо илгаатай байна бшуу. Гадна, сабшалангай саг соогоо хоройлогдоогүй байхада малаа ямаршье гуримгүйгөөр адуулжа, ургажа байһан ногоо гэшхүүлжэрхидэг байнабди. Адуу малдаа үнэхөөрөө бардам тэжээл бэлдэхээ һанаа юм һаа, бидэнэр эдэ бүхы алдуунуудһаа эрид хахасажа, тэдээниие саашадаа дабтахагүй ёһотойбди.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхатайгаа хамта хонид ба хурьгадаа типовой һайн байраар дүүрэн хангаха хэрэгтэй. Энээнэй урда тээ бидэнэр малай байрануудые үсөөнөөр баридаг байгаабди. Тиимэһээ хонин һүрэгнай типовой байраар хүсэд хангагдаагүй байха юм. Хонидоо типовой һайн байраар дүүрэн хангаха арга боломжо манай колхоздо хүсэд бии. Тодорхойлон хэлэбэл, 1953 оной намар болотор хонидой ба хурьгадай 11 байра барижа, ашаглалгада оруулжа шадахабди. Тэрэ тоодо, 1500 хониной багтаха гурбан байра энэ оной үбэлжэлгые эхилтэр, гурбан байра 1952 оной намар болотор ба үшөө 5 байра 1953 оной намар болотор барижа дүүргэхэбди.

Колхозойнгоо хонин һүрэгые бардам тэжээлээр ба дулаан байраар хангалга хадаа хонидой ашаг шэмые дээшэлүүлгын үндэһэ һуури болоно. Хонидой ашаг шэмые улам саашадань дээшэлүүлхын тула племенной хэрэгые зүбөөр табиха, нарин ба нарибтар нооһотой хонидые бүрин бүтэнөөр харууһалха хэдэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Энэ зорилгоор бидэнэр жэл бүри хонидой бонитировко үнгэргэжэ, хонидые зүбөөр шэлэн олохо байнабди. Гадна, һайжаруулагдаһан хонидые нютагай шэрүүн нооһотой хусануудтай гэдэргэнь ороондо оруулхагүйн тула нарин нигтаар хаража байха болоно. Нарин ба нарибтар үнэтэ нооһотой хонидые үсхэбэрилхын тула тэдээниие гүрэндэ тушаахагүйбди. 1-һээ 3 хүрэтэр наһатай нарин ба нарибтар нооһотой хонидой нооһонойнь болон мяханайнь гарасые дээшэлүүлхын тула бэлшээн адуулагдаха амяар амяараа отаранууд болгон таһалхабди. Тэрээнтэй хамта нарин, нарибтар ба шэрүүбтэр нооһотой хонидые үсхэбэрилхын тула колхозой правлени бусад хэдэн хэмжээнүүдые абаха байна.

Республикын бүхы колхозниггуд хонишодто хандаһан хандалга соогоо манай колхозниггуудай абаһан уялгаяа дүүргэхэ бодомжонууд иимэ байна. Дээрэ дурсагдаһан элэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлэн, абаһан уялгануудаа манай колхозниггуудай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһандань хүсэд найданабди.

Баргажанай дунда һургуулида һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 34 жэл соо багшаар хүдэлмэрилһэн София Васильевна Жмотова 1-дэхи классай һурагшад Толя Паргачевский (зүүн гарһаа), Юрий Поздняков, Галя Сацукевич гэгшэдтэй байна. Д. Новой фото.

Баярта үглөөгүүр

Сентябриин 1-нэй сэлмэг дулаахан үглөөгүүр һайндэрэйхеэр хубсалһан, улаан галстугтай хүбүүд ба басагад Улан-Удын Балтахиновай нэрэмжэтэ улицаар бүлэг бүлэгөөрөө һубарилдан № 14 эхин һургуули тээшэ ехэ яаралтайгаар алхалнад... Тиин, үглөөнэй 8 час болотор тус һургуулиин коридор соо хэдэн зуугаад һурагшад суглarба. Уданшьегүй, 8 час 30 минута болоо. Һургуулиин багшанар 500 һурагшадтаяа баяр баясхалангай оршон байдалда уулзаба.

Энэ һургуулиие даагша нүхэр Ерофеева һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһэнтэй дашарамдуулан һурагшадаа амаршалан, тэдэнэй зорилгонуудыень эли тодоор ба ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэнэ.

— Һуралсалай шэнэ жэлдэ эрхим һайнаар һуралсахыетнай уряалнаб!—гээд нүхэр Ерофеевэй үгэеэ дүүргэхэтэйнь сасуу, баяан наадана.

Хүгжэмэй марш доро һурагшад гоё һайханаар шэмэгдэһэн класс класс руугаа ороно.

1-дэхи классай багша Мария Иннокентьевна Карпова «Жаргалта хүүгэд» гэжэ монтаж һурагшадтаа харуулан, хөөрэлдөө хэнэ. Тэрээн дээрэнь элдэб олон фотозурагууд нааганхай. Түрүүшын зурагтань нүхэр Сталин олон хүүгэдэй дунда байна. Үхибүүдэй жаргалта байдалые харуулһан зураг бүхэн тухай багша Карпова һурагшадтаа ехэ ойлгосотойгоор хөөрэнэ.

Светлана Зыряновада үгэ үгтэнэ. Тэрэ баахан басаган баглаа сэсэг багшадаа бэлэглээд, иигэжэ хөөрэбэ: «Эжытэеэ хамта үсэгэлдэр байхада тетрадь карандашаа сумка соогоо хэжэ бэлдээ һэм. Би унтахадаа һуралсал тухай бодооб. Үглөөгүүр эртэ бодоод эжынгээ ажалдаа ошоходонь, би һургуулидаа ерээб».

Саша Найман ехэ бэрхээр шүлэг уншаа. 1-дэхи классайхидай олонхиниинь хүүгэдэй садта ябадаг байба. Тэдэнэр «Ажал» тухай дуу һайханаар дуулалдаа.

Н. Бадмацыренова.

Шанда хүртэбэ

ВЦСПС ба ССР Союзай кинематографиин Министерство 1951 оной профсоюзна киноустановконуудай Бүхэсоюзна харалгын дүн гаргаба.

Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Бурят-Монголой обкомой киноустановконуудай дунда «Бурмонголлес» трестын Эрийскэ леспромхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Ерёмин, киномеханигынь нүхэр Дятлов) нүүдэл киногой хүдэлмэри һайн гэжэ тэмдэглэгдээ. Эндэ нүүдэл киносеанснуудые харуулха түсэб 186 процент, ажалшадые хабаадуулха — 185 процент, мүнгэ оруулха —145 процент дүүргэгдэбэ.

Иимэ амжалтануудые туйлаһан энэ нүүдэл кино ВЦСПС-эй ба СССР-эй кинематографиин Министерствын 2-дохи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Д. Очиржапов.

Уялгаяа дүүргэнэ

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (Ярууна) комсомолецууд ба залуушуулай звено комсомольско организациин секретарь нүхэр Дылгыровэй хүтэлбэри доро хүдэлмэрилхэ зуураа, сезон соо 400 гектарай үбһэ сабшаха уялга абаһан аад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Комсомолецууд — сенокосилкашад Дылгыров, С. Бадмаев гэгшэд 4 гектарай орондо 5—5,5 гектарай үбһэ сабшана. Ц. Бадмаев 100 бухал үбһэ һурилхэ нормотой аад, 120 бухал хүрэтэр һурилнэ. Нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг залуушуул эндэ олон.

Тус звенодо хөөрэлдөөнүүд ба хамтадаа газетэ уншалга ходо үнгэргэгдэдэг, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадаг байна. В. Байбородин.

Үбэлдэ энэ гэһээр бэлдэхэ

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые үбэлэй условидо хүдэлмэрилхөөр хаһа саг соонь бэлэн болгохо гээшэ ехэхэн удхашанартай. Теэд, городой худалдаа наймаанай олонхи организацинууд ба эдеэ хоолой предприятинууд энэ хүдэлмэрие эхилээдүй байһаар.

Бурмонторгын (директорынь нүхэр Солодов) 45 магазинһаа аяар 20-ниинь үбэлдэ бэлэн бэшэ зандаа. Тиихэдэ, Горпромторгын (директор нүхэр Копотов) 30 магазинай 18-ниинь үбэлдэ бэлэдхэжэ эхилээдүй. ПВЗ-гэй, ВСЖД-гэй ОРС-нуудай магазинууд мүн лэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна.

Эдэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд үбэлдэ бэлэдхэлээ баталагдаһан графигайнгаа ёһоор ябуулха уялгатай. И. Гроссман.

Спорт

Сибириин ба Дальна Востогой хүдөөгэй залуушуулай спартакиада

Сентябриин 8—12 үдэрнүүдтэ Улан-Удэ городто үнгэргэгдэхэ Сибириин ба Дальна Востогой хүдөөгэй залуушуулай спартакиадада бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Бурят-Монголой хүнгэн атлетигүүдэй ба велосипедистнүүдэй сборно команда августын 20-һоо хойшо һорилго хэжэ эхилэнхэй. Энэ командада хүнгэн атлетигүүд Военкова (Заиграй), Мурашова (Зэдэ), велосипедистнүүд Гаськова, Кобылкин (Иволга), Климова (Тори) гэгшэд оролсоно.

Тюменскэ, Новосибирскэ, Томско ба Амурска областьнуудай, Алтайска, Приморско ба Хабаровска хизаарнуудай «Колхозник» гэжэ спортивна обществын физкультурна организацинууд тус спартакиадада ерэхээр бэлэн болоһон тухайгаа мэдээсэнхэй.

ШАТАР

Республикын столицын түрүү һуури эзэлхын түлөө хахад-финальна шатарай турнирта хабаадагшадай дундаһаа 4—4 очко (4 турта) абаһан Сергеев, Вайнталь 1 дэхи группада түрүүлжэ ябана.

2-дохи группада 3 тур наадагдаа. Эндэ 2—2 очкотой Черноскутов, Макальский, Мельников гэгшэд түрүү һууриде ябана.

А. Игумнов.

США-гэй империалистнууд японско милитаризмые һэргээжэ байна

Империалистическэ Япониин үгэ дуугүйгөөр капитуляци хэһэн үдэрһөө хойшо 6 жэл үнгэрөө. США-гэй, Великобританиин ба Хитадай гараа табиһан, хожомынь тэрээндэ Советскэ Союзай нэгэдэһэн 1945 оной Потсдамска деклараци, тэрэшэлэн «Капитуляци хэһэнэйнь һүүлээр Япони тушаа ябуулха гол политика» тухай 1947 оной июниин 19-нэй Дальневосточно комиссиин шиидхэбэри хадаа японско милитаризмые үндэһөөрнь үгы хэхэ ба тэрэнэй дахинаа һэргэхэ аргагүй болгохо услови байгуулхаар хараалһан байна.

Гэбэшье, Америкын Холбоото Штадууд эзэмдэгшэ гүрэн байһанаа ашаглан, Япони тухай уласхоорондын уялгануудые хододоо эбдэнэ. Тус оронии демилитаризацилха ба демократизацилха ябадалда зорюулан Дальневосточно комиссида ба Япони тушаа Союзна Советтэ советскэ түлөөлэгшэдэй нэгэнтэбэшэ хэһэн дурадхалнуудые буруушаан, американска эзэмдэлгын засагаархид японско милитаризмые һэргээн бодхоохо хараа бодол баримтална.

Япониие милитаризацилга хадаа энэ орон руу американска капиталай ехээр шурган орохо ябадал тохёолдуулаа. Японско экономикодо США-гэй оруулһан капиталовложенинүүдэй хэмжээн 1936 онойхиһоо 80 дахин ургаад, мүнөө 3,5 миллиард доллар болонхой. Американска монополинууд тэндэхи промышленностиин гол һалбаринуудые гартаа оруулжа байна. Мүнөө үедэ Япониин промышленна компанинуудай 90 үлүүтэй процентнь американска монополинуудай хиналта доро оронхой. Жэшээлхэдэ, «Дженерал моторс компани» ба «Форд» гэдэгүүд Япониин автомобильна промышленностиие зонхилно, мүн «Стандарт ойл» японско нефтяной компанинуудые эзэмдээ.

Американска империалистнууд Япониие дахинаа шэнээр зэбсэглэхэ политика ябуулхадаа, дзайбацу гэжэ японско монополистическэ нэгэдэлнүүдтэ түшэглэнэ. Япониие эб найрамдалда дуратай ба демократическа орон болгохоор хараалһан Потсдамска декларациин условинуудай ёһоор, дзайбацу усадхагдаха ёһотой. Гэхэ зуура, американска эзэмдэлгын засагаархид тус нэгэдэлнүүдые усадхахагүйһөө гадна, харин тэдэнэй ургаха ба бэхижэхэ ябадалда али болохоор туһална. Тиимэһээ, дзайбацу урдынхидаал адляар Япониин ажахын шухала һалбаринуудые зонхилдог байха юм. 1950 ондо тэдэ нэгэдэлнүүд металлургическа промышленностиин үйлэдбэрилгын 70 процентые, нүүрһэ малтан абалгын 48 процентые, сульфат-аммони үйлэдбэрилгын 92 процентые, мүн судно бүтээлгын, эдеэ хоолой, текстильнэ ба бусад һалбаринуудай ехэхэн хубиие хинадаг байгаа.

Уолл-стридэй зонхилогшод дзайбацуда түшэглэн, Япониин сэрэгэй-промышленна хүсые шууд һэргээн бодхоожо ба японско экономикые сэрэгэй замда шэлжүүлэн оруулжа байна.

США-гэй правительство болбол японско сэрэгэй предприятинуудые задалха ябадал зогсоохо гэжэ 1949 оной майда хуулибуса захиралта гаргаһан юм. Тэрээнһээ боложо, Япони дотор сэрэгэй 700 үлүүтэй предприятинууд, тэрэ тоодо авиационно 320 ба зэбсэгүүдые үйлэдбэрилдэг 178 заводууд хүдэлмэреэ һэргээгээ. Мүнөө тэдэ предприятинууд Кореядэхи дайнда хэрэглэгдэхэ американска захилнуудые дүүргэжэ байнад. США энэ жэлэй тэн багта 300 миллион долларой хэмжээтэй сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые Японидо захиһан байха юм.

США-гэй империалистнууд Япониин сэрэгэй-промышленна хүсые һэргээн бодхоохотоёо хамта, зэбсэгтэ хүсэнүүдыень дахинаа байгуулна, японско урдын уһан-сэрэгэй ба авиационно базануудые һэргээжэ ба шэнэдхэжэ байна, сэрэгэй алибаа организацинуудые һэргээн эмхидхэнэ.

Американска эзэмдэлгын засагаархид бүри үнгэрэгшэ жэлэй июль соо японско зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулжа захалаад, «полицейскэ резервын корпус» гэдэгые 75 мянган солдадуудтай ба офицернүүдтэйгээр бүридүүлжэ эхилхыень, тэрэшэлэн далайн полициин тооё 8 мянган хүнүүдээр олон болгохыень японско правительствода захирһан юм. Мүнөө үедэ Японидохи «полицейскэ» хүсэнүүд 250 мянган хүнтэй болонхой, энэнь 1937 ондо Хитадта добтолхын урда тээхи кадрова армиинь тоотой адли байна.

США-гэй империалистнууд Японидо «полицейскэ корпус» байгуулгаар хизаарланагүй. Гадаадын хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, американска эзэмдэлгын засагаархид нэгэ миллион хүнтэй арми байгуулжа дары эхилхэ тухай нюуса приказ үнгэрэгшэ оной декабриин тэн багта гаргаһан юм. Гэхэтэй хамта, тус армида зорюулан 100 миллиард иенэй зэбсэгүүдые бүтээхэ гэһэн захил японско сэрэгэй промышленность абаа.

«Далай дээрэ гурим хангаха департамент» гэдэгэй мэдэлдэ байдаг Япониин уһан-сэрэгэй флодшье һэргээн байгуулагдана. Энэ департаментнь үнэндөө японско далайн-сэрэгэй министерство болонхой. Тэрэнэй мэдэлдэ 18 мянган хүн составтай 300 судноннууд бии. Судноннуудаймнай тоо 600 хүрэтэр олодхогдохо юм гэжэ тус департаментын начальник Окубо мэдүүлһэн байна.

Американска эзэмдэлгын засагаархид японско сэрэгэй авиациие мүн лэ һэргээн байгуулжа эхилээ. Энэ зорилгоор Японидо «агаартахи аюулгүйе сахиха управлени» гэдэг байгуулагдаад, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые бүридүүлхэ хэрэг эрхилжэ байна. 100 мянган хүнтэй 2 мянган самолёдуудһаа бүридүүлэн агаарай-сэрэгэй флот байгуулхые японско правительство һанаашална гэжэ японско «Сякай симбун» газетэ һаяхан мэдээсээ. Накадзимын авиационно концерн самолёдуудые олоор гаргаха ябадалда бэлэдхэнэ.

Япониин территори дээрэ агаарай-сэрэгэй базануудые байгуулга американска империалистнуудай агрессивнэ түсэбүүд дотор ехэ һуури эзэлнэ.

Американска империалистнууд 6 жэлэй туршада Япониие эзэрхэн зонхилхо зуураа, тус орониие США-гэй «авианссец» болгоо. Япониин бүхы территоринь американска агаарай-сэрэгэй базануудаар, аэродромуудаар, горючиин ба бомбонуудай, ракедүүдэй ба авиационно ондоошье хэрэгсэлнүүдэй складуудаар бүрхөөгдэнхэй.

Американска империалистнууд хадаа японско сэрэгэй һэргээгдэһэн заводуудые, уһан-сэрэгэй ба авиационно базануудые, тэрэшэлэн Япониин элдэб материалнууд болон хүнүүдые корейскэ арадта эсэргүү агрессивнэ дайнда үргэнөөр хэрэглэжэ байна.

Япониие дахинаа шэнээр зэбсэглүүлхэ ба колони болгохын тулада американска империалистнуудай, тэдэнэй зарсанарай—японско зонхилхы хархис бүлэгүүдэй ябуулжа байгаа хорото политикань ажалша олониитын хүзүүн дээрэ хүндэ хүшэр даралта боложо буугаа. Энэ орон дотор эдеэ хоолой ба эд товарай сэн таһалгаряагүй хүндэрнэ, налогууд улам ехэ болоно. Кореядэхи американска интервенциин эхилһэн сагһаа хойшо Японидо эдеэ хоолой ба эд бараануудай сэнгүүд 62 процентээр хүндэрөө. Арад ниитын үгырэл ядаралынь айхабтар хүндэ болонхой. «Ренго Цусин» гэжэ японско агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Японидохи 18 миллион хүн хүдэлмэригүй байна. Энэ хадаа орон доторхи ажалай хүсэ абаха бүхы зоной 45 процентнь болоно. Хүдэлмэришэд сүүдхэ соо 12—14 час ажаллаад, тэрэнэйнгээ түлөө тон тулюур хүлһэ абана. Хүсэ хүрэшэгүй ехэ налогууд ба татаринуудһаа шалтагаалан таряашадынь үгырэн хооһорно. 16 миллион ажалша японецууд байрагүй байна.

Уолл-стридэй зонхилогшод ба тэдэнэй японско дахуулнууд энэ орон дотор полицейскэ ёһо журам тогтоогоо.

Американска эзэмдэлгын засагаархид прогрессивнэ ажал-ябуулагшадые, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдые хашадаг мүрдэдэг аад, харин сэрэгэй гэмтэдые түрмэнүүдһээ хуулибусаар сүлөөлжэ байна. Японско хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ харахада, сэрэгэй ехэ гэмтэ 257 хүн табигдаа. Японско агрессие бэлэдхэхэ ба хэхэ ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадаһан 190 мянган милитаристнууд барандаа шахуу һаяар политическэ эрхэтэй болгогдохоёо байна. США-гэй империалистнууд үндыжэ эхилһэн японско хархис этэгээдүүдэй үһөөрхүү һанал бодолыень али болохоор дэмжэнэ.

Американска империалистнуудай ба японско үһөөрхэгшэдэй агрессивнэ түсэбүүдынь Японитой баталха эбэй договор тушаа Советскэ правительствын 1951 оной июниин 10-най ното соо элирүүлэгдэжэ, балшыса харуулагдаһан байха юм.

Уласхоорондын хэлсээнүүдээр абаһан уялгануудаа бүдүүлигээр эбдэн, США болбол Японитой нэгэн талын эбэй договор баталха, договор бэлэдхэлгэһээ Советскэ Союзые ба Хитадай арадай республикые зайсуулха гэжэ һэдэнэ.

Япониие дахинаа зэбсэглэхэ ба шэнэ дай бэлэдхэхэ ябадалда японско арад эрид эсэргүүсэнэ, эб найрамдал ба уласхоорондын хани харилсаа бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ. Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Япониин 2 миллион зон гар табяа.

Японско бүхы патриодууд компартиин хүтэлбэри доро Национальна демократическа фронт байгуулан нэгэдэжэ байна. Энэ хадаа Япониие милитаризацилгада эсэргүүсэн, Советскэ Союзай ба Хитадай арадай республикын хабаадалгатай эбэй түгэс договор баталхын түлөө, бэеэ дааха, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Япониие байгуулхын түлөө тэмсэнэ. Эбэй түгэс договор баталха эрилтэ хэһэн бэшэгтэ Япониин 3 миллион үлүүтэй ажалшад гар табинхай.

Дальна Востогто эб найрамдал ба уласхоорондын хани харилсаа бэхижүүлхэ зорилгые үндэһэ болгон, Советскэ Союз хадаа Японитой эбэй түгэс договор баталха эрилтэ хэнэ. Японидо эсэргүү дайнда хабаадаһан нэгэшье орон Каирска ба Потсдамска декларацинуудай, Ялтинска хэлсээнэй үндэһөөр зохёогдохо эбэй договор бэлдэлгэһээ ба баталалгаһаа зайсуулагдаха ёһогүй.

СССР-эй хэһэн дурадхалнууд японско арадай, тэрэшэлэн Азиин ондоошье арадуудай интересүүдтэ бүримүһэн харюусана. «Советскэ дурадхалнууд хадаа, — гэжэ эб найрамдалай Японско комитедэй хандалга соо хэлэгдэнэ,—бидэнэй үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг эбэй түгэс договор баталалгада зам нээжэ үгэнэ. Тус дурадхалнуудые үнэн зүрхэнһөө дэмжэн, һайшаанабди».

Японитой эбэй үнэн зүб, түгэс договор баталхые бүхы оронуудай арадууд эринэ, юундэб гэбэл, тиимэл договор Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхэ ябадалда туһалха байна.

В. Федоров.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ[Д]

АРАДАЙ АРМИИН ГЛА[ВНА] КОМАНДОВАНИИН МЭДЭ[ЭСЭЛ]

ПХЕНЬЯН, сентябриин ... (ТАСС). Корейскэ Арадай ... соединенинүүд Хитадай ... һайндуратанай частьнуудтай ... хани харилсаатай ябажа, ... фронтнууд дээрэ дайсанай ... гонуудые амжалтатайгаар ... гэнь сохижо, тэрэнэй хүн... техникэдэ ехэ гээлтэ хоро... дые ушаруулжа байна гэж... рейскэ Арадай-Демокра... Республикын Арадай арми... на командовани мүнөөдэр ... сэбэ.

Центральна фронт дээрэ ... дэр онсо хубилалта болоо...

Зүүн фронт дээрэ Янгуһа... гуур Арадай армиин хам... тые сүмэлэн гарахаар һэдэ... санай добтолгые Арадай ... частьнууд амжалтатайгаар ... гэнь сохёо. Дайсанай 2 м... ран солдадууд ба офицер... хэгдээ.

Үсэгэлдэр зүүн эрьеын ... Арадай армиин частьнууд ... шадархи газарнуудые арти... зэрлиг муухайгаар буудаһа... санай 1 эсминицые шэнгэ... галан олон хүн алагдаһан ...

Мүнөөдэр Арадай арми... нитнэ частьнууд ба дайсан... молёдуудые агнан буудагш... санай 7 самолёт унагааг...

ПХЕНЬЯН, сентябриин ... (ТАСС). Корейскэ Арадай ... соединенинүүд Хитадай ... һайндуратанай частьнуудта... хани харилсаатай ябажа, ... бүхы участогууд дээрэ аме... ска интервентнүүдэй сэрэг... лисынмановецуудай добто... дые амжалтатайгаар ... сохижо, дайсанда ехэ гэз... ролтонуудые ушаруулжа ... гэжэ Корейскэ Арадай-Де... тическа Республикын Арад... миин Главна командовани... нөөдэр дамжуулһан мэдээ... хэлэгдэнэ.

Сентябриин 2-то Арадай ... зенитнэ частьнууд ба дайса... молёдуудые агнан буу... Пхеньянай, Вонсанай ба Ча... амгалан хүн зониие бууда... зэрлиг муухайгаар бомб... дайсанай 5 самолёт унагаа...

Американска самолёт К[эсоной] нейтральна зоные да[хин] дабаа

ПЕКИН, сентябриин 1. (Т[АСС]). Кэсонһоо Синьхуа агентствы... респондентын мэдээсэһэнэй ... сентябриин 1-нэй 00 час 30 ... тада американска самолёт К... нейтральна зонодо нэбтэрэ... һон ба Пинкодондо генера... Ирэй резиденци шадар 2 ... хаяһан байна. Бомбонууд ... Нам Ирэй резиденциһээ, ту... да, 500—600 метр газарта ... Корейскэ Арадай армиин ба ... дай арадай һайндуратанай ... ци хадаа тэндэ мүрдэлгэ ... тулада түлөөлэгшэдөө ерүү... нүгөө талада мэдээсэбэ.

Кэсоной нейтральна зо[на] американска самолёдуудай [...] тухай Синьхуа агентствын [...]

ПЕКИН, сентябриин 1. (Т[АСС]). Синьхуа агентствын корре... Кэсонһоо үсэгэлдэр иигэжэ ... жуулба:

Августын 23-һаа 30 хүрэ... үдэрэй турша дотор амер... сэрэгэй самолёдууд Кэсоной ... ральна зонын агаарые 12 ... дабаһан байна.

Һүүлэй мэдээсэлнүүдэй ... августын 30-най 9 час 15 ... да американска 2 самолёт ... дээгүүр урда зүгһөө хойшо... дэжэ гараһан байна. Тэрэ ... 17 часта американска 4 с... Кэсон дээгүүр ниидэжэ со... лаад, урда зүг руу ошоо, ... хахадта (24 час 00 минутад... риканска самолёт урда зүг... дэжэ ерээд, Кэсон дээрэ ... Город дээгүүр ниидэжэ, тэ... лёт Кэсоной нейтральна ... дабаһан ба удаа тээнь зүү... шаа ниидэжэ ошоһон байна.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын сентябри... номерто республиканска Х... лэй доска соо Ивәлгын ... «3-я пятилетка» колхозой ... ганизациин секретарие ... Баулин гэжэ, Курумкана... магай Хрушевой нэрэмжэт... хозой парторганизациин ... рие П. Н. Молчанов гэжэ ... уншахые гуйнабди.

Харюусалгата ре[дактор] Б. А. ОЧ[ИРОВ]

Хитадай Улаан Хэрээһэнэй обществын мэдүүлгэ

ПЕКИН, сентябриин 1. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ мэдээсэнэ:

Нэгэдэмэл Нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ ба Аюулгүйн Соведтэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Пак Хен Енэй эльгээһэн протест дэмжэһэн мэдүүлгэ соогоо, Хитадай Улаан Хэрээһэнэй общество хадаа газова бомбонуудые гэмтэ муухайгаар хэрэглэхэ ябадалаа болюулхыень Кореядэхи американецуудые баалаха гэжэ бүхы оронуудай Улаан Хэрээһэнэй обществонуудай гэшүүдые уряалһан байна. Дайнда газова бомбонуудые хэрэглэлгэ хадаа хорото бузар акт мүн, тиимэһээ уласхоорондын эрхээр хоригдоһон байна. гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Гэбэшье, буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээнүүдэй үедэ американска агрессорнууд газова бомбонуудые дахин хэрэглэбэ; урдаа немецүүдэй хэжэ байһан гэмтэ хэрэгүүдые лабтан, тэдэнэр плендэ абтаһан Хитадай һайндуратанаар туршалга (экспериментнүүдые) хэнэ. Хитадай Улаан Хэрээһэнэй общество хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай организацида Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министрын эльгээһэн протестые дэмжэнэ, кореецүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадаха, тэдэнэй үнэн зүб тэмсэл дэмжэхэ ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха гэжэ Кореядэхи Хитадай Улаан Хэрээһэнэй обществын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые ба обществын бусад гэшүүдые уряална.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—6-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

II—03674. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...